

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:
Заступник директора з навчально-методичної та виховної роботи

Євгенія ПАРФЕНЮК
(ПІБ)
29.08.2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
(назва кафедри)

Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)
Маріанна КОМПАНОВИЧ
(ПІБ)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»**

Спеціальності: **073 Менеджмент**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Менеджмент»**

Спеціалізація: _____

Львів 2025

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Сарабун Оксана Богданівна – кандидатка філософських наук,
доцентка кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

підпис

Викладач:

Сарабун Оксана Богданівна – кандидатка філософських наук,
доцентка кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

підпис

Силябус розглянуто на засіданні кафедри
психології та соціально-гуманітарних наук
Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Релігієзнавство
Шифр та назва спеціальності	073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 Семінарські / практичні заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-menedzhmentu-ekonomiky-ta-turyzmu/navchalno-metodychne-zabezpechennya-ly-bakalavrskyy-riven/sylabusy-osvitnikh-komponentiv/vybirkovi-spetsialnosti-073-menedzhment/relihiyeznavstvo/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

<i>Сарабун Оксана Богданівна</i>	
Науковий ступінь	Кандидат філософських наук
Вчене звання	-
Посада	Доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук
Дисципліни, які викладає НПП	філософія, релігієзнавство
Напрями наукових досліджень	історія філософії, логіка, філософія освіти, філософія психології, методологія наукових досліджень
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?user=If4-VM0AAAAJ Реєстрація у ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4990-3350 Реєстрація у SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216928327
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	oksana.sarabun@gmail.com
Контактний тел.	096 382 63 97
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-psykholohiyi/osobovyy-sklad/kfilosn-dotsent-kafedry-psykholohiyi-ta-sotsialno-humanitarnykh-nauk-sarabun-oksana-bohdanivna/

Анотація курсу. «Релігієзнавство» є наукою та навчальною дисципліною, яка вивчає закономірності виникнення, розвитку та функціонування релігії, окреслює релігію як специфічне ціннісно-світоглядне явище культури. Цей курс надасть здобувачам освіти теоретичні знання про основні етапи розвитку релігійного феномену та розкриває його суть впродовж історії людства; передбачає розробку інструментарію для аналізу базових понять та закономірностей розвитку духовно-релігійної інфраструктури людства; формує вміння інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури, гуманізму, демократії й особистого духовного самовдосконалення; розвиває вміння вести світоглядний діалог і науково-дослідну роботу відповідно до вимог сучасної науки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни. Природа та сутність релігії, її філософські, соціологічні, етичні, культурологічні, політичні та історичні ознаки.

Метою вивчення дисципліни: формування систематичних знань про релігію як історичне та соціально духовне явище та науку, що її вивчає, а також розширити кругозір здобувачів освіти, допомогти оволодіти методами і прийомами спілкування з представниками різних конфесій.

Завдання навчальної дисципліни: засвоїти головні філософські, феноменологічні, психологічні, соціологічні, теологічні підходи щодо розуміння виникнення, сутності та функціонування релігії; опанувати понятійно-категоріальний апарат сучасного академічного релігієзнавства, релігійних термінів та вміти ними оперувати; розвинути навички самостійної роботи студентів, методологічної чіткості мислення, аналітичної та пізнавальної активності; популяризувати толерантне та гуманне ставлення до існуючих релігійних напрямків та їх представників; розуміти існуючі моделі взаємовідносин сучасної української держави та Церкви на базі діючого законодавства в Україні.

Пререквізити навчальної дисципліни: Курс «Релігієзнавство» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Філософія», «Історія України».

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і компетентностей

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>

	ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
--	---

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		лекції	Семинарські/практичні заняття	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади «Релігієзнавства»					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда навчальна дискусія); практичний; пояснювально-ілюстративний метод проблемного викладу; дослідницький інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог; мозковий штурм; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний, кейс-метод). Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи); тестовий контроль (тести закритої форми); метод самоконтролю та самооцінки.
Тема 1	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна	2	2	8	
Тема 2	Релігія як предмет дослідження	2	2	8	
Тема 3	Основні елементи та функції дослідження	2	2	8	
Змістовий модуль 2. Основні види релігій: минуле та сучасність					
Тема 4-5	Ранні форми релігій. Давні вірування праукраїнців	4	2	8	
Тема 6	Національні релігії: історія виникнення	2	2	8	
Тема 7	Буддизм та іслам: історія та сучасність	4	2	8	
Тема 8	Християнство: витоки, віровчення, еволюція	4	2	8	
	МКР				
Всього		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Зміст навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		лекції	Семінарські/практичні заняття	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади «Релігієзнавства»					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда, навчальна дискусія); практичний; пояснювально-ілюстративний метод проблемного викладу; дослідницький інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог; мозковий штурм; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний, кейс-метод). Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи); тестовий контроль (тести закритої форми); метод самоконтролю та самооцінки.
Тема 1.	Релігієзнавство як наука і навчальна дисципліна	2	1	12	
Тема 2.	Релігія як предмет дослідження			12	
Тема 3	Основні елементи та функції дослідження			12	
Змістовий модуль 2. Основні види релігій: минуле та сучасність					
Тема 4-5	Ранні форми релігій. Давні вірування праукраїнців	2	1	12	
Тема 6	Національні релігії: історія виникнення			12	
Тема 7	Буддизм та іслам: історія та сучасність			12	
Тема 8	Християнство: витоки, віровчення, еволюція			12	
Всього		4	2	84	
Форма контролю: залік					

Зміст **самостійної роботи** здобувача освіти з навчальної дисципліни «Релігієзнавство» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел, виконання практичних завдань протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації.

Технічне обладнання та програмне забезпечення. У міжсесійний період бажано користуватися комп'ютерною технікою (з виходом у глобальну мережу) та оргтехнікою для комунікації з викладачем та підготовки друку; у період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Форми та методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний, проміжний (модульна контрольна робота) і підсумковий (семестровий).

Контроль знань студентів з дисципліни «Релігієзнавство» спрямований на перевірку рівня засвоєння теоретичних знань, формування світоглядних позицій, уміння аналізувати релігійні явища та застосовувати науковий підхід до вивчення релігії.

Форми контролю у процесі вивчення дисципліни включають:

Поточний контроль, що здійснюється під час лекційних та семінарських занять у формі усних відповідей, участі в дискусіях, обговореннях, аналізу текстів та виконання практичних завдань.

Модульний контроль, який передбачає письмові контрольні роботи, тестування або виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з окремих тематичних модулів.

Підсумковий контроль, що проводиться у формі заліку і має на меті комплексну оцінку знань, умінь і навичок студентів з курсу.

Методи контролю знань студентів включають:

Усне опитування, яке дозволяє оцінити глибину розуміння теоретичного матеріалу та вміння аргументовано висловлювати власну позицію.

Письмові роботи (есе, реферати, контрольні роботи), спрямовані на розвиток аналітичного мислення та навичок самостійної роботи з джерелами.

Тестування, що забезпечує об'єктивність і системність оцінювання знань.

Самостійна та індивідуальна робота, результати якої оцінюються під час захисту або перевірки письмових завдань.

Спостереження за навчальною діяльністю студентів, зокрема за активністю на заняттях, здатністю працювати в групі та брати участь у наукових дискусіях.

Застосування різноманітних форм і методів контролю забезпечує комплексний підхід до оцінювання навчальних досягнень студентів і сприяє формуванню цілісного наукового розуміння релігії як соціокультурного явища.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

37-й семестр

Темати	Поточний контроль знань	Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
		Модульний контроль на роботу	Залік**	

	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8		визначається як сума балів за змістовими модулями	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	6	6	20		100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<http://maup.com.ua/assets/files/publ-adm/nakaz-191.1-0.pdf>) та «Критеріїв оцінювання знань і умінь студентів в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<http://maup.com.ua/assets/files/pdf/ocin-znan-stud.pdf>).

Завдання на самостійну роботу формуються викладачем у розрізі кожної теми та передбачає вивчення теоретичного матеріалу, що не охоплюється лекційно (у формі письмового конспекту), розв'язування тестів до тем, розв'язування кейсів до теми; виконання індивідуальних завдань.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Релігієзнавство» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді комплексної роботи, що містить теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, тестові завдання.

Завдання носить комплексний характер і включає:

- 1. Практичне завдання (вправа або кейс-аналіз). Максимальна оцінка – 8 балів.**
- 2. Тестові завдання з одиничним варіантом відповіді – 4 завдання, які охоплюють теоретичний матеріал лекцій та самостійно опрацьовані теми. Кожне завдання – 1 бал. Максимальна оцінка – 4 бали.**
- 3. Теоретичні питання відкритого типу – 2 запитання, що потребують письмової розгорнутої відповіді.**

Кожне запитання – 4 бали. Максимальна оцінка – 8 балів.

Загальна максимальна кількість балів: 20.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Релігієзнавство»: при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (A) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);
- оцінка «добре» (B) ставиться за виконання 80% усіх завдань;
- оцінка «добре» (C) ставиться за виконання 70% усіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів. Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- «А» – 18-20 балів;
- «В» – 16-17 балів;
- «С» – 14-15 балів;
- «D» – 12-13 балів;
- «Е» – 0-11 балів.
- «FX» – менше 1 балу.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Релігієзнавство» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		

68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Курс «Релігієзнавство» (для бакалаврів) передбачає:

- дотримання принципів об'єктивності, неупередженості, всесторонності у висвітленні історичних подій;
- роботу в команді, кооперацію, співпрацю у підготовці до семінарських занять, самостійної роботи студентів;
- дотримання принципів академічної доброчесності, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної навчатися, займатися науково-практичною діяльністю, дотримуючись відповідних етичних та правових норм.
- обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять, що впливає на підсумкове оцінювання;
- виконання завдань у встановлений термін, відпрацювання пропущених занять під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- самостійну підготовку презентацій, доповідей, виступів, рефератів, які мають бути авторськими і оригінальними.
- забезпечення літературою, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій тощо, перелік яких надається нижче (рекомендовані джерела інформації).

Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова):

1. Лубська М. В., Лубський В. І., Лубська Т. І., Білозор Д. В., Кудин О. О. Історія релігій світу. Київ : Вид-во Центр учбової літератури, 2023. 852 с.
2. Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник. Київ : ЦУЛ, 2020. 448 с.
3. Москалець В. Психологія релігії : підручник. Київ : Ліра-К, 2021. 192 с.
4. Плахтій М. П., Сулятицька Т. В. Релігієзнавство : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 168 с.
5. Смольков О. А., Дещинський Ю. Л. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Львів : ПП «Магнолія 2006», 2025. 231 с.

Додаткова:

6. Вакін В. Церква Христова. Місія, традиції, сьогодення. Київ : Дух і літера, 2022. 384 с.
7. Васильєва І. В., Гололобова К. О., Лубський В. І., Лубська Т. І. Стародавні релігії світу та їх віроповчальні тексти. Київ : ЦУЛ, 2023. 826 с.
8. Герчанівська П. Е. Різноманіття форм ісламу: інваріантність і варіативність. *Культура і сучасність* : альманах. 2020. № 2. С. 3-9.
9. Голловей Р. Коротка історія релігії. Київ : Наш формат, 2023. 256 с.
10. Керасюк М. М., Матюшко Л. І. Культурне та релігійне життя в Україні (1917-1919 рр.). *День соборності України: історико-політологічні дискусії* : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. Вип. 10. 302 с. С. 114-129.
11. Лозовий В., Требін М., Горлач М., Жиленкова І. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підручник. Київ : Вид-во Центр навчальної літератури, 2020. 1020 с.
12. Мельник В. Теорія і практика маздакізму: соціально-правовий аспект. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2020. Вип. 30. С. 183-190.
13. Паньків О. Роль релігії в сучасних суспільних процесах : посібник. Львів : Львівська політехніка, 2020. 268 с.
14. Протеро С. Вісім релігій, що панують у світі: чому їхні відмінності мають значення. Київ : Book Chef, 2022. 464 с.
15. Серль Дж. Т. Богослов'я у пост-християнському світі. Київ : Дух і літера, 2020. 272 с.
16. Старовойт А. В. Особливості релігії стародавніх єгиптян. *Вісник студентського наукового товариства* : зб. наук. пр. студентів, магістрантів і аспірантів / за заг. ред. О. В. Мельничука. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. Вип. 26. 207 с.
17. Черкашина А. Зороастризм у сучасному світі. Сходознавство. *Актуальність та перспективи* : матеріали доп. V Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Харків, 29 берез. 2024 р.) : у 2 ч. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад. : Н. В. Руда, Л. М. Ямпольська, І. А. Скразловська та ін. Харків, 2024. Ч. 2. С. 192-194.

Електронні ресурси:

<https://www.yakaboo.ua/ua/teologichno-politichnij-traktat.html>

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Religious_studies

<https://ure-online.info/biblioteka/>

<http://risu.org.ua/> – Релігійно-інформаційна служба України.

<http://www.religion.in.ua/> – Релігія в Україні. Незалежний інтернет-ресурс.

<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.І. Вернадського.

<https://nlu.org.ua/> – Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : www.minfin.gov.ua
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL : www.bank.gov.ua
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.portal.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL :
<http://www.me.gov.ua>
6. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL :
<http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний сайт Рішення для бізнесу YouControl. URL :
<https://youcontrol.com.ua/>
9. Офіційний сайт Міжнародний інститут аналізу бізнесу. URL :
<https://www.iiba.org/>
10. Спільнота експертів з методології управління проектами. URL :
www.scrum.org
11. Менеджмент: інтернет-портал для управлінців. URL :
<https://www.management.com.ua/>